

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Rosario Milikua

*Eibar, Gipuzkoa
(1915)*

Aurkibidea

Biografia

Mallabian jaioa, 9 senide izan zituen. 33 urterekin Eibarko Kaskarrain baserrira ezkondu zen. Azokara saltzera joan ohi zen eta geroago mertzeria bat jarri zuen. Kaskarrain baserri inguruko toponimia ondo ezagutzen zuen eta Mallabiko hainbat ipuin ere ederki kontatu zituen.

Zintak

EIB-018

- **Proiektua:** Euskal Herriko txori eta animaliak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2003-04-30
- **Iraupena:** 83 min
- **Euskarria:** Mini Disc
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar

Pasarteak

1. Astean hiru aldiz Eibarrera astoan

- **Erref:** EIB-018/003
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:01:17. **Bukatu:** 00:03:38
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

1915ean jaio zen Rosario, Mallabiako San Pedro ermita pareko Mallaetxebarri baserrian. Astean hiru bat aldiz Eibarrera joaten zen astoarekin. Igandetan, Sorluzeko merkatura joaten zen. Esnea, Mallabiako kalean partitzen zuen.

2. Eskolan gaztelaniaz egiteagatik isuna ordaindu behar

- **Erref:** EIB-018/004
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:03:38. **Bukatu:** 00:05:31
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Garai batean, Mallabian denak ziren euskaldunak. Gaztelaniaz sendagileak eta abadeak bakarrik zekien. Eskolan, eraztun bat eramaten zuen gaztelaniaz egiten zuenak eta astean behin txakur handi bate eraman behar izaten zuten zigor bezala.

3. Udan erromeriak eta neguan herriko aretoan dantzan

- **Erref:** EIB-018/007
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:07:05. **Bukatu:** 00:09:17
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:

Gaztetan erromerietara joaten ziren, auzoz-auzo: Osmá, Berano... Jairik ez bazen tokatzen, erromeria Trabakuan egiten zen. Neguan, Mallabiako areto batean igandero dantza antolatzen zen. Musika gramola baten bidez entziten zen eta Ermutik eta Markinatik ere jendea joaten zen. Ermua oso txikia zen garai hartan.

4. Gaztetako dantzak: trikitixa, pasodoblea, vals...

- **Erref:** EIB-018/010
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:10:45. **Bukatu:** 00:11:56
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Neguan erromeriak eta dantzak gramolarekin izaten ziren eta udan filarmonarekin. Trikitia, pasodoblea, tangoa, txotisa, vals... Vals-a dantzatzea bekatua zen.

5. Dantza lotua egiteagatik zigortuak

- **Erref:** EIB-018/012
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:12:39. **Bukatu:** 00:14:36
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Garai batean, zortzi eguneko misioak egoten ziren eta fraide bi ibiltzen ziren herritik. Gazteek, dantza lotua egingo ez zutela sinatu behar zuten. Bestela, zigor bezala itsasora botako zituzten. Nobioarekin helduta joatea ere bekatua zen.

6. Garizuman "txirikila" egiten zen1

- **Erref:** EIB-018/014
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:15:20. **Bukatu:** 00:17:02
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Garizuma eta Errauts Eguna

Laburpena:

Gaztetan ondo pasa izan dute baina dena bekatua zela kontatzen du. Garizuman "txirikila" egiten zuten. Zer zen azaltzen du. Baraua noiz egiten zen azaltzen du.

7. Ixu-eguna Mallabian

- **Erref:** EIB-018/015
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:17:02. **Bukatu:** 00:19:23
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Garizuma eta Errauts Eguna

Laburpena:

Ixu-egunean, Eibarren mutilek banatzen zituzten ura eta egurrak. Mallabian aldiz, beraiek batzen zituzten bedeinkatutako egurrak eta gero etxeko suan botatzen zituzten. Eibarren sua banatzen zuten etxeetatik baina Mallabian ez.

8. 28 eguneko eztei-bidaia 1949an

- **Erref:** EIB-018/016
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 00:19:23. **Bukatu:** 00:22:31
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Eibarko Kaskarren baserrira bizitzera joan zen 1949an, ezkondu zenean. Baserrian egin zuten ospakizuna. Eztei-bidairako 10 egun egin zituzten Madrilan, gero Zaragozara joan ziren... 28 egunez ibili ziren bidaiatzen. Espainiako selekzioaren futbol partida batera ere joan ziren.

9. Eibarko Kaskarren baserria eta Ipurua auzoa

- **Erref:** EIB-018/017
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 00:22:31. **Bukatu:** 00:25:46
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Eztei-bidaitik Eibarrera heldu zirenean Rosariok Mallabiara itzultzeko plantak egin zituen. Kaskarren baserria 1971an bota zuten autobidea eraikitzeke. Baserriak bi pisu zituen eta sei logela. Etxe handia zen. Inguruko hurrengo baserria Ipurua zen. Hori ere bota eta etxeak eta futbol-zelaia eraiki zituzten.

10. Ipurua inguruko antzinako toponimia I

- **Erref:** EIB-018/022
- **Iraupena:** 0:05:19. **Hasi:** 00:29:01. **Bukatu:** 00:34:20
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Kaskarren baserriaren lurri buruz eta inguruko mendiei buruz dihardue. "Orei" (Oregi) basoa; Lubarria; Txaltxaburu, Gaztainadia, Intxaurtxiki soroa...

11. Ipurua inguruko antzinako toponimia II

- **Erref:** EIB-018/026
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:41:01. **Bukatu:** 00:42:50
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Ipurua inguruko toponimiaz hitz egiten dute: Kataminga pinudia eta Burrukaleku. Bertara nola heldu.

12. Ipurua inguruak: Katxoneko gaztainadia

- **Erref:** EIB-018/030
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:48:51. **Bukatu:** 00:51:24
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Ura iturri batetik hartzen zuten, txabola ondotik. Garbitokia ere zegoen. Katxoneko gaztainadia.

13. Eibarko Txaltxa baserria

- **Erref:** EIB-018/031
- **Iraupena:** 0:00:38. **Hasi:** 00:51:24. **Bukatu:** 00:52:02
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Txaltxa baserria Eibarko erdigunean zegoen, arma-probalekutik gertu. Jatetxearen izena baserritik zetorren ere.

14. Baserrien lurrak eta haien salmentak

- **Erref:** EIB-018/036
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:56:29. **Bukatu:** 00:58:50
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Kaskarren baserriaren lurrak, komenturarte heltzen ziren. Lurren prezioa. Baserri batek garai batean 20.000 pezeta balio zituen.

15. Burdinkurutz, Galdaramiño aldean

- **Erref:** EIB-018/039
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 01:00:02. **Bukatu:** 01:01:28
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

"Burdinkurutz" izeneko lekua Kataminga inguruan dago. Burdinezko gurutze bat dago bertan. Galdaramiñora bidean dago. "Laupago" Elgetaruntz dago.

16. Ibur-errekako lurrak, Kaskarren baserrikoak; kantera

- **Erref:** EIB-018/042
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 01:03:58. **Bukatu:** 01:05:45
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Ibur-erreaka inguruetan Kaskarren baserriak lurra zituen, gaur egun lantegiak dauden lekuan. Kantera bat zegoen hor ere, Otola (baserrikoa).

17. Kaskarren baserriko familiako kontuak

- **Erref:** EIB-018/043
- **Iraupena:** 0:03:55. **Hasi:** 01:05:45. **Bukatu:** 01:09:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Ibur-errekako kanteratik lauza ederrak ateratzen ziren. Otolako baserrikoak ziren jabeak eta Kaskarren baserrikoen senideak ziren. Rosarioren amaginarreba Otola baserritik etorria zen eta haren senarra, Aramaiotik. Rosariosen senarra, Eugenio Gorosabel, Kaskarren baserrian jaio zen. Familiako kontuez hitz egiten du.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-19

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com